

A Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

Az ügy száma:	2.Kf.700.022/2022/4.
A felperes:	felperes (lakóhely: felperes lakóhelye, tartózkodási hely: felperes tartózkodási helye)
A felperes képviselője:	felperes jogi képviselője Ügyvédi Iroda (felperes jogi képviselő címe, eljáró ügyvéd: felperes jogi képviselője)
Az alperes:	Külgazdasági és Külügyminisztérium (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperesi jogi képviselő Ügyvédi Iroda (alperes jogi képviselő címe eljáró ügyvéd: alperes jogi képviselője)
A per tárgya:	jogviszony megszüntetésével összefüggő közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 34.K.707.237/2020/32.

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részt helybenhagyja.

A peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 437 815 (négy százharminchétezer-nyolcszáz tizenöt) forint csatlakozó fellebbezési illetéket, az alperes fellebbezési illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes a felperest a közszerológati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 38. § (2) bekezdése alapján határozott időre, tartós külszerológat ellátása idejére kormánytisztviselővé kinevezte, mely határozott tartamú jogviszony több ízben meghosszabbításra került. Az alperes a 2019. március 21. napján kelt okiratban arról tájékoztatta a felperest, hogy kormányzati szerológati jogviszonya 2019. március 1. napjával a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Kit.) szerinti határozott időtartamú kormányzati szerológati jogviszonnyá alakul át. Legutolsó külszerológatát munkáltatói helyen látta el azzal, hogy külszerológata befejezésének várható éveként 2023 került megjelölésre.

[2] Az alperes külképviseleti gazdálkodási referense a 2020. január 28. napján kelt feljegyzésében rögzítette, hogy a 2019. szeptemberi pénztárnapló nem megfelelő minősítésére és az állomány C kategóriába történt besorolására tekintettel a munkáltatói hely az állomáshely pénztárnaplójának soron kívüli ellenőrzését rendelte el, mellyel a felperes nem megfelelő munkavégzésére utalt. Az alperes ezt követően írásban arról tájékoztatta a misszióvezetőt, hogy a felperes tartós külszerológati kihelyezésének visszavonásáról és 2020. március 31. napjával történő végleges berendeléséről döntött, mellyel egyidejűleg a beosztási okiratban foglaltaknak megfelelően a kormányzati szerológati jogviszonya is megszüntetésre kerül.

[3] Az alperes a 2020. február 20. napján kelt KKM-SZ/1807/2020. számú okiratban értesítette a felperest, hogy a külképviseletekről és a tartós külszerológatról szóló 2016. évi LXXIII. tv. (továbbiakban: Külszeroltv.) 20. § (3) bekezdés b) pontja szerint 2020. március 31. napjával a tartós külszerológata megszüntetésre kerül; majd a másnap kiadott, KKM-SZ/1845/2020/SZNYA számú okiratban arról rendelkezett, hogy a 2014. szeptember 1. napjával határozott időtartamra létesített kormányzati szerológati jogviszonya 2020. március 31. napján, a határozott idő lejártával megszűnik.

[4] A koronavírusjárvány miatt az alperes közigazgatási államtitkára kiadta a tartós külszerológati kihelyezés tilalmának elrendeléséről és Magyarország területe elhagyásának az előzetes bejelentés rendjéről szóló 6/2020. (III. 13.) KKM KÁT utasítást, amely a tartós külszerológati kihelyezések tilalmáról rendelkezett; amely intézkedés a felperest is akadályozta abban, hogy kuvaiti állomáshelyéről visszatérjen. A váratlanul adódott helyzetben további lakhatását meg kellett oldania: a korábban fizetett kauciót nem kapta vissza, azt részben lelakta és új kauciót kellett fizetnie, melyből 795.750 forint kára keletkezett. Az alperes a 2020. március 26. napján kelt 2514/SZEFO/2020. iktatószámú

scriptament nyílt iratban tájékoztatta a misszióvezetőt, hogy a korábbi döntése értelmében a felperes tartós külszolgálati kihelyezésének visszavonására és végleges hatállyal történő berendelésére az eredeti dátum szerint, 2020. március 31. napjával sor kerül, melyet a felperessel március 30-án közöltek, a hazautazás hirtelen megszervezése ugyanakkor 576.590 forint többletköltséggel járt.

[5]

A felperes közszolgálati panaszt terjesztett elő a külszolgálat megszüntetéséről szóló értesítéssel, a kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnéséről szóló értesítéssel, valamint – az álláspontja szerint berendelése felfüggesztésének megszüntetéséről szóló – 2514/SZEFO/2020. iktatószámú scriptament nyílt irattal szemben. Hivatkozott arra, hogy a külszolgálat megszüntetéséről rendelkező okirat indokolást nem tartalmazott, így nem ismert előtte, hogy az alperes mi alapján hozta meg e döntését és emiatt a jogviszonya megszűnésének jogellenességével kapcsolatban sem lehet vizsgálni a feljegyzésben foglaltakat, vagyis azt, hogy hogyan végezte a munkáját.

[6] A Közszerződési Döntőbizottság határozatával a közszolgálati panaszt elutasította. Rögzítette, hogy a munkáltató a felperes tartós külszolgálatát a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján a kihelyezés visszavonásával, mérlegelési jogkörben hozott döntéssel szüntette meg, így panasz előterjesztésének nincs helye. Rögzítette továbbá, hogy az alperes a felperessel határozott időre, tartós külszolgálatának idejére és az azt megelőző felkészülés időtartamára létesített kormányzati szolgálati jogviszonyt, mely azt eredményezte, hogy a határozott idő lejártával a kormányzati szolgálati jogviszony a törvény erejénél fogva megszűnt. A 2514/SZEFO/2020. számú scriptament nyílt irat a kormányzati igazgatási szerv mérlegelési jogkörében hozott munkáltatói intézkedésnek minősül, mellyel szemben közszolgálati jogvita nem kezdeményezhető. A jóhiszeműség és tisztesség elvére, az együttműködési kötelezettség teljesítésére és a joggal való visszaélés tilalmára vonatkozó hivatkozásai tekintetében úgy ítélte meg, hogy a felperes e körben kizárólag a Kit. vonatkozó jogszabályhelyeit sorolta fel, ezekkel összefüggésben érdemi nyilatkozatot nem terjesztett elő, bizonyítékot sem szolgáltatott, következésképp ezen hivatkozásokat érdemben nem vizsgálhatta.

A felperes keresete, az alperes védirata

[7] A felperes pontosított keresete szerint kérte a döntőbizottság határozatának megváltoztatását, a külszolgálat megszüntetéséről és kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnéséről szóló értesítések, a 2084/KGF/2020/PN számú feljegyzés, az 1194/SZEFO/2020. és 2514/SZEFO/2020. számú scriptament nyílt iratok jogellenességének és annak megállapítását, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg tartós külszolgálatát, valamint ezzel összefüggésben a kormányzati szolgálati jogviszonyát. A szolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetése okán kérte az alperes kötelezését 24 havi illetményének megfelelő általánycéltérítés és kamata, valamint a Kit. 165. § (1) bekezdése alapján összesen 1.372.340 forint kártérítés és kamata megfizetésére. Hangsúlyozta, amennyiben a Külszoltv.

20. § (3) bekezdése alapján meghozott intézkedés mérlegelési jogkörben hozott döntés lenne, az azt jelentené, hogy a külszolgálat időtartamára létrejött kormányzati szolgálati jogviszony mindenfajta indokolás és a munkavállalót védő garanciális szabályok betartása nélkül megszüntethető lenne. Utalt arra is, hogy a Külszoltv. 20. § (8) bekezdésére történő hivatkozás teljesen új indok, mely a döntőbizottság előtti eljárásban az alperesi védekezés alapját nem képezte, így erre a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 131. § (6) bekezdése alapján nem hivatkozhat. Vitatta, hogy a kinevezésében, majd annak módosításában a jogviszonya határozott időtartamának meghatározása megfelelt volna a Kttv. 38. §-ában, illetve a Kit. 85. §-ában foglalt más alkalmas módnak. Álláspontja szerint kormányzati szolgálati jogviszonya nem határozott időtartamra jött létre, ezáltal az alperes jogellenesen állapította meg jogviszonyának megszűnését a határozott idő lejártára hivatkozással. Kártérítési igényét is fenntartotta mind a lakhatása újbóli megoldásával (795.750 forint), mind a többletköltséggel járó hazautazásával (576.590 forint) kapcsolatban.

[8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya a tartós külszolgálatának ellátására, határozott időtartamra jött létre; mely tényt a bekövetkezett jogviszonyváltás sem érintette. Érvelése szerint a döntőbizottság határozata érdemben helytálló. A külszolgálat megszüntetésének a felek akaratától függő eseteit a Külszoltv. 20. § (3) bekezdése szabályozza, ennek b) pontja szerint a külszolgálat a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó döntéssel egyoldalúan megszüntethető; a Külszoltv. pedig a 20. § (3) bekezdés b) pontja és (8) bekezdése vonatkozásában sem ír elő indokolási kötelezettséget. Kiemelte, hogy a KÁT utasításnak sem a 4. pontja, sem más rendelkezése nem tartalmaz olyan előírást, mely szerint a tartós külszolgálat megszüntetéséről szóló, korábban meghozott és közölt döntések felfüggesztésre kerülnének. Az a körülmény, hogy a felperes hazautazása objektív akadályba ütközött, nem változtatott azon a tényen, hogy a tartós külszolgálat 2020. március 31. napjával megszüntetésre került, melynek következtében a kormányzati szolgálati jogviszonya a törvény erejénél fogva megszűnt. A kártérítési igény kapcsán rögzítette, hogy a közszolgálati panasz tárgyát képező intézkedés és az állított károk felmerülése között közvetlen oksági kapcsolat nem áll fenn; a felperes egyébként sem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] Az elsőfokú bíróság a Közsolgálati Döntőbizottság határozatát megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek általányméltóság címén 12 havi illetményének megfelelő összeget; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Akként rendelkezett, hogy a felek a felmerült perkieltségüket maguk viselik. A felperest 840.000 forint összegű illeték megfizetésére kötelezte, míg az alperest terhelő 660.000 forint illeték vonatkozásában megállapította, hogy az az állam terhén marad.

[10] Nem osztotta a felperes álláspontját a tekintetben, hogy a határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonya határozatlan idejű jogviszonnyá alakult át. Nem osztotta továbbá azon álláspontot, mely szerint a kihelyezés visszavonása az alperes mérlegelési

jogkörébe tartozó kérdés: e tekintetben hivatkozott a Kúria Kpkf.VII.40.096/2020/2. számú végzésében foglaltakra, mely kimondta, hogy a Külszoltv. 20. § (4)-(8) bekezdései nem különálló, kötelező megszüntetési okokat sorolnak fel, hanem a 20. § (3) bekezdés b), c) és d) pontjában meghatározott kihelyezés megszüntetésére vonatkozó részletszabályokat tartalmaznak. A Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontjának részletszabályait a 20. § (5) és (8) bekezdései jelentik, melyek közül egyik esetkör sem állt fenn, így az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes tartós külszolgálatát a kihelyezés visszavonásával. Mivel a kihelyezés visszavonása nem volt jogszerű, ezért az a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyának megszűnését sem alapozhatta meg; a jogellenesség okán pedig nem kellett vizsgálnia a joggal való visszaélésre, a tisztességes eljárás és az együttműködési kötelezettség megszegésére vonatkozó hivatkozásokat. A Kit. 165. §-ára alapított kárigénnyel összefüggésben akként foglalt állást, hogy a felperes e kárai ténylegesen a kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnése jogellenességéhez kapcsolódó kárként jelentkezhetnek; vagyis a felperes e kárát az alperes nem a kormányzati szolgálati jogviszonyával összefüggésben okozta, melyre tekintettel a kárigényt elutasította.

[11] A jogellenességhez kapcsolódóan a felperes által megjelölt, 24 havi illetménynek megfelelő általánymunkakártérítést eltúlzottnak találta: az eset összes körülményeinek mérlegelésével 12 havi illetménynek megfelelő általánymunkakártérítést talált megalapozottnak. Ennek meghatározásánál figyelembe vette, hogy a felperes rövidebb ideje állt kormányzati jogviszonyban az alperesnél, többes jogsértésre nem került sor, a felperes nem helyezkedett el, ugyanakkor rokkantsági ellátásban részesül, valamint azt is, hogy a felperes a kihelyezés visszavonásának dátumát megelőző napon értesült arról, hogy haza kell utaznia, emiatt elveszítette a bérleti szerződése kapcsán a kauciót és félhavi lakbérét. Az általánymunkakártérítés után előterjesztett késedelmi kamat igényt szintén elutasította, mivel a bírói gyakorlat egységes a tekintetben, hogy ezen igény után kamatkövetelést érvényesíteni nem lehet. A 2084/KGF/2020/PN számú feljegyzés, az 1184/SZEFO/2020. és 2514/SZEFO/2020. számú sciptament nyílt iratok jogellenességét nem állapította meg, mivel az előbbi egy feljegyzés volt, az utóbbi kettő pedig a misszióvezetőnek szóló tájékoztatás, következésképp azok nem minősültek a felperesre vonatkozó munkáltatói intézkedésnek, így közszolgálati panasz alapjául sem szolgálhatnak.

[12] Megállapította, hogy a felek közötti pernyertesség-pervesztesség aránya közel azonos: a felperes 56%-ban, az alperes 44%-ban lett pernyertes.

A fellebbezés, a csatlakozó fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[13] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet keresetnek helyt adó részében történő megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte; e kérelme vonatkozásában vagylagosan – tekintettel arra, hogy a tartós külszolgálat megszüntetése és a szolgálati jogviszony megszűnésének megállapítása jogszerű volt –, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az érdemben még el nem bírált, általános magatartási követelmények sérelmét állító keresetrész elbírálása érdekében az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Másodlagosan azt kérte, hogy a

másodfokú bíróság az ítéletet részben változtassa meg és az átalánykártérítés mértékét szállítsa le.

[14] Érvelése szerint az elsőfokú eljárásban meghallgatott név1 misszióvezető tanúvallomásából az a jogi következtetés vonható le, hogy a 2514/SZEFO/2020. számú scriptament nyílt irat a tartós külszolgálat megszüntetésére vonatkozó új munkáltatói intézkedésnek minősült, mivel a nyilatkozat alátámasztotta, hogy a felperes végleges berendelése és hazautazása ténylegesen ezen intézkedés alapján került végrehajtásra, amely – tartalmi szempontból – megfelelt a Külszoltv. 20. § (8) bekezdés szerinti kihelyezés visszavonásának. Hangsúlyozta, hogy Külszoltv. 20. § (8) bekezdésében foglaltakra már a védiratában is hivatkozott. Érvelése szerint nem hagyható figyelmen kívül, hogy az elsőfokú bíróság által idézett Kúriai döntés 2020. november 23-án kelt, a panaszeljárás viszont 2020. augusztus 28. napján lezárult, mely azt jelenti, hogy a panaszeljárás során az eltérést nem engedő joggyakorlatot még nem ismerhette, így megalapozatlan a Kp. 131. § (6) bekezdésére történő hivatkozás. Mindennek okán jogszerűen szüntette meg a felperes tartós külszolgálatát, melyből következően a felperes határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonya a törvény erejénél fogva megszűnt.

[15] A másodlagos fellebbezési kérelmében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság aránytalanul magas összegű átalánykártérítés fizetésére kötelezte: nem vette figyelembe, hogy a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya határozott időtartamú volt, így reálisan számolnia kellett a jogviszony megszűnésének lehetőségével, illetőleg az sem lett volna kizárt, hogy a felperes gerincbetegsége okán maga kérje tartós külszolgálatának megszüntetését. Ugyanakkor okszerűtlen mérlegeléssel vette figyelembe azon körülményt, hogy a felperes a kihelyezés visszavonásának dátumát megelőző napon kapott értesítést arról, hogy azonnali hatállyal haza kell utaznia és emiatt kár érte, mivel a havonta részére folyósított átalányköltségtérítés a tartós külszolgálattal kapcsolatban felmerülő minden költség, így a lakhatással összefüggő költségek fedezetül is szolgált.

[16] A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét az átalánykártérítés mértékére vonatkozó részében kérte megváltoztatni és azt 18 havi illetményének megfelelő összegben megállapítani; ezzel összefüggésben a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását is kérelmezte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak az átalánykártérítés körében értékelnie kellett volna, hogy a nyugdíjkorhatár elérése előtti éveiben volt és a külszolgálat kitöltésével nyugdíjba tudott volna vonulni; alappal számíthatott arra, hogy 2023-ig a külszolgálattal együtt járó magasabb munkabére biztosított lesz. Mivel a hivatkozott Kúriai döntés kimondta, hogy nem mérlegelési jogkörben hozott döntésről van szó, így a jogviszony várható időtartama nem egy olyan dátum, melyet az alperes tetszése szerint módosíthat. A kihelyezés visszavonása és a kormányzati szolgálati viszony jogellenes megszüntetése ugyanakkor többes jogsértést jelent, melynek tényét a bíróság szintén nem vette figyelembe. Az, hogy nem helyezkedett el, mérlegelési szempontot nem képezhetett volna, figyelemmel arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban és a döntőbizottság előtt sem hivatkozott ezen kárenyhítési kötelezettség megszégésére. A 2014. október 1. napja óta fennállt jogviszonya továbbá nem tekinthető rövid időnek.

[17] Fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, az alperesnek a Kúrai döntés közzétételének dátumára történő hivatkozása nem fogadható el, mivel a jogszabályok rendelkezéseiből kellett kiindulnia a külszolgálat megszüntetésekor, a jogszabályok pedig nem változtak és azokat az alperesnek – függetlenül a Kúria iránymutatásától – tartalmuk szerint kellett volna értelmeznie. Alappal nem hivatkozhat arra sem, hogy a tartós külszolgálat megszüntetése megfelelt a Külszoltv. 20. § (8) bekezdésében foglaltaknak, mivel ezen érvelés a döntőbizottsági eljárásban nem jelent meg. Ugyanez vonatkozik arra az alperesi álláspontra is, mely szerint a 2514/SZEFO/2020. szám alatti scriptament nyílt irat tartalmi szempontból megfelelt a Külszoltv. 20. § (8) bekezdése szerinti feltételeknek.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[18] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[19] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés, a csatlakozó fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem érintette a tény, hogy a felperes határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonya határozatlan időtartamú jogviszonnyá nem alakult át, így a másodfokú bíróság ezen jogkérdésben hozott ítéleti álláspontot nem érintette. A másodfokú eljárás kerete így annak megítélése volt, hogy jogszerű volt-e a felperes tartós külszolgálatának visszahívással történő megszüntetése, ebből következően annak megállapítása, hogy kormányzati szolgálati jogviszonya a határozott idő lejártával megszűnt, illetve, hogy az elsőfokú bíróságnak az átalánykártérítés mértékére vonatkozó jogi álláspontja jogsértő, avagy sem. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette a tényállást, helytálló az abból levont jogi következtetése és érdemi döntése is. Ítéletét az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával kellően részletesen megindokolta, amivel a másodfokú bíróság is egyetértett. A Kp. 111. § (2) bekezdése alkalmazásával, a fellebbezéssel és a csatlakozó fellebbezéssel összefüggésben a következőket emeli ki:

[20] A perben nem volt vitatott, hogy jelen ügyben a Külszoltv. 2020. december 31. napjáig hatályos rendelkezéseit kellett alkalmazni, melyek közül a kihelyező vezető külszolgálat megszüntetéséről rendelkező, a felperes által sérelmezett intézkedése kizárólag a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontján alapult. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a Külszoltv. 20. §-a rendelkezéseinek értelmezését a Kúria a Kpkf.VII.40.096/2020/2. számú precedensképes határozatában elvégezte, amelyben foglaltak a jelen jogvita eldöntésére is irányadók. A Kúria leszögezte: a Külszoltv. 20. § (3) bekezdésében meghatározott megfogalmazás – mely szerint a tartós külszolgálat az a) -f) pontokban meghatározott esetekben szüntethető meg – nem azt jelenti, hogy ezekben az esetekben a munkáltató mérlegelésén múlik a megszüntetés, csupán azt, hogy a megszüntetés lehetősége ezekben az esetekben merülhet fel. A 20. § (4)-(8) bekezdései nem különálló, kötelező

megszüntetési okokat sorolnak fel, hanem a 20. § (3) bekezdés b), c) és d) pontjában meghatározott, kihelyezés megszüntetésére vonatkozó részletszabályokat tartalmaznak. A rendelkezések elhelyezéséből, megfogalmazásából, azok nyelvtani és dogmatikai értelmezéséből egyértelműen az következik, hogy a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja szerinti intézkedés részletszabályait elsődlegesen a Külszoltv. 20. § (5) bekezdésének pontjai tartalmazzák, vagyis a kihelyező vezető a tartós külszolgálatot a kihelyezés visszavonásával a Külszoltv. 20. § (5) bekezdésében foglalt valamely ok fennállása esetén köteles megszüntetni. A 20. § (8) bekezdése a tartós külszolgálat visszavonásának olyan speciális esetköre, melyre rendkívüli esetben, hivatali érdekből és azonnali hatállyal kerülhet sor. A felek között nem volt vitatott, hogy az alperesnek a felperes tartós külszolgálatát a Külszoltv. 20. § (5) bekezdése szerinti valamely indokra figyelemmel megszüntetnie nem kellett, mivel az abban foglalt megszüntetési okok egyike sem állt fenn. Az alperes e döntését – a perben tett hivatkozásával ellentétben – nem a Külszoltv. 20. § (8) bekezdésére alapította. Amennyiben a Külszoltv. 20. § (8) bekezdése alapján kívánta a felperes tartós külszolgálatát megszüntetni, a peresített intézkedésében ezen jogszabályi rendelkezést kellett volna megjelölnie. A felperes tartós külszolgálatának rendkívüli esetben, hivatali érdekből és azonnali hatállyal történő megszüntetése esetén az alperesnek indokolási kötelezettsége nem állt volna fenn, de az ezen indoknak megfelelő jogszabályi rendelkezést az okiratban fel kellett volna tüntetnie, mivel annak speciális feltételeket tartalmazó esetköre a megszüntetés egyéb formáival nem mosható össze.

[21] Az ítéltábla mindezekon felül hangsúlyozza, hogy az alperes egyetlen kiadott intézkedéssel, így a 2514/SZEFO/2020. itatószámú scriptament nyílt irattal kapcsolatban sem hivatkozhatott jogszerűen arra, hogy az a Külszoltv. 20. § (8) bekezdésén alapult, mivel ezen jogszabályi hivatkozást az intézkedésnek tartalmaznia kellett volna. Azzal sem érvelhetett eredményesen, hogy a védíratban ezen jogszabályi rendelkezést megjelölte, mivel az irányadó gyakorlat alapján az alperes a védíratában a határozata indokolását nem egészítheti ki (Kf.V.39.011/2020/9.). Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a tartós külszolgálat kihelyezés visszavonásával történő megszüntetése jogellenesen történt, következésképp azt is, hogy az a felperes határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonyának törvény erejénél fogva bekövetkező megszűnését sem alapozhatta meg és mindezzel összefüggésben helytállóan hivatkozott a Kp. 131. § (6) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezésre.

[22] Ezt követően az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított átalánykártérítés mértékének és mérlegelési szempontjainak helytállóságát vizsgálta, mivel az elvégzett mérlegelést a felperes és az alperes egyaránt vitatta. A jogellenességhez kapcsolódó átalánykártérítési igény esetében az összecszerűség – éppen a kártérítés átalányjellegére figyelemmel – bizonyítás útján nem állapítható meg, az a bíróság által elvégzett mérlegelési tevékenység eredménye (Kf.VII.40.483/2021/6.). Ezzel összefüggésben nem volt megalapozott a felperes hivatkozása, miszerint önmagában az, hogy rövidebb ideje állt kormányzati szolgálati jogviszonyban az alperesnél, nem adhatott alapot a kereseti kérelemben megjelölt átalánykártérítési összeg csökkentésére, ugyanis – az elsőfokú ítéletből is kitűnően – a közszolgálati jogviszony rövidebb időtartamát nem önmagában értékelte az elsőfokú bíróság, hanem a többi, általa figyelembe vett körülménnyel együtt. Az pedig, hogy mi tekinthető rövidebb időnek, szintén mérlegelés kérdése. Az elsőfokú bíróság valóban nem vonta vizsgálatára körébe, hogy a felperes a jogviszony megszűnését követően elhelyezkedett-e,

így erre a mérlegelés szempontjainál helytelenül hivatkozott, azonban arra nem, hogy a felperes rokkantsági ellátásban részesül, mivel ebből az következik, hogy ellátatlan nem maradt. Nem fogadható el az a felperesi érvelés sem, hogy mivel legutóbbi külszolgálatára befejezésének várható éveként 2023 került rögzítésre, így alappal számíthatott arra, hogy a kihelyezés a maximális időtartamban áll majd fenn. A Kúria a fentebb hivatkozott precedensképes határozatában a Külszoltv. 20. §-a rendelkezéseinek értelmezését valóban elvégezte, ettől függetlenül a kihelyezettnek továbbra sincs alanyi jogosultsága arra, hogy külszolgálatát a kihelyező okiratban megjelölt időpontig kitöltse; a kihelyező okiratban éppen ezért szerepel a „várható” időtartam. A perbeli esetben többes jogsértés sem valósult meg. A Kit. 116. § (5) bekezdése szerint az átalánykártérítés összegét az eset összes körülményének figyelembevételével kell megállapítani, melynek körében különösen a jogsértés és annak következményei súlyának van jelentősége, mely elsősorban a munkáltató jogellenes megszüntetés során tanúsított magatartásának a mérlegelését jelenti (Kf.VII.40.483/2021/6.). Többes jogsértésről így azon esetekben beszélünk, amikor a munkáltató jogviszony megszüntetését eredményező intézkedése nem csak a tételes jogba, hanem például az egyenlő bánásmód követelményébe is ütközik. Következésképp a tartós külszolgálat jogsértő módon történő megszüntetése a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével együtt többes jogsértést nem képez.

[23] Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, miszerint reálisan fennállhatott annak a lehetősége, hogy a perbeli jogviszony megszűnésének hiányában is sor kerüljön a tartós külszolgálat megszüntetésére, akár oly módon, hogy azt a felperes maga kéri. Az ítéltábla kiemeli, hogy a Kit. 116. § (5) bekezdésének rendelkezése az átalánykártérítés meghatározásánál a jogsértés és annak következményei súlyának, tehát tényeknek a mérlegelését írja elő, az nem alapulhat feltételezéseken.

[24] A felperes a Kit. 165. § (1) bekezdésére alapított kártérítési igényével összefüggésben fellebbezésében nem vitatta azon ítéleti megállapítást, hogy azok a kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnése jogellenességéhez kapcsolódó kárként jelentkezhetnek; csupán azzal érvelt, hogy nincs mód különválasztani a jogviszony fennállásával és a jogviszony megszüntetésével okozott kárt. Ez az érvelés nem helytálló. A jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben okozott kárigény önállóan akkor jelenhet meg, ha a munkáltató a Kit. 116. § (1) bekezdésében foglalt módon szünteti meg jogellenesen a kormányzati szolgálati jogviszonyt, mivel ebben az esetben a kormánytisztviselő részére meg kell téríteni elmaradt illetményét (egyéb járandóságát), továbbá a jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben felmerült kárát. Ezzel szemben a Kit. 116. § (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy amennyiben a kormányzati szolgálati jogviszonyt nem az (1) bekezdésben foglalt módon szüntették meg jogellenesen, a kormánytisztviselő csak a mérlegelés útján megállapított átalánykártérítésre tarthat igényt. Ez utóbbi rendelkezésnek az a lényege, hogy a kormányzati szolgálati jogviszony ilyen módon történő jogellenes megszüntetése esetén a munkáltató által fizetendő átalánykártérítés, mint jogkövetkezmény, valamennyi kár kompenzálására szolgál (Kf.VIII.40.424/2021/8.); így a megjelölt károkat az elsőfokú bíróságnak a Kit. 116. § (5) bekezdése alapján végzett mérlegelési tevékenysége körében kellett figyelembe vennie. A Kúria Kf.VII.40.483/2021/6. számú precedensképes határozatában megállapította, hogy átalánykártérítés iránti igény esetén az összecszerűség a kártérítés átalány jellegére figyelemmel bizonyítás útján nem állapítható meg. Következésképp nem volt annak konkrét jelentősége, hogy a felperes részére

biztosított havi átalányköltségtérítés milyen kiadások fedezésére szolgált és a felperes próbált-e alternatív lakhatási lehetőségeket felkutatni.

[25] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy az átalánykárterítés összegét az elsőfokú bíróság az eset összes körülményeinek mérlegelésével, szabad belátása útján határozhatja meg, melynek legfőbb korlátja, hogy a szabad belátás nem lehet önkényes (Kf.VIII.40.483/2021/6.). A közszolgálati perek elbírálása során is érvényesülő elv, hogy nem állapítható meg jogszabálysértés, ha a fellebbezés a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja (BH1998.401.) Az elsőfokú bíróság mérlegelése, ezzel összefüggésben szabad belátása nem volt önkényes, így az a körülmény, hogy a felek adott esetben másként mérlegeltek, nem jelenti a bíróság által elvégzett mérlegelési tevékenység okszerűtlenségét; a jogellenesség jogkövetkezményei súlyának értékelése során pedig a mérlegelés körébe tartozó egyik kiemelt körülmény lehet a kormánytisztviselő által elszenvedett vagyoni és nemvagyoni hátrány. A perbeli esetben nem volt megállapítható a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, illetve iratellenes mérlegelése, ezért az átalánykárterítés mértékének megváltoztatására az ítéltábla nem látott lehetőséget, azt a jogsértés súlyával és annak következményeivel arányban állónak találta. Az elsőfokú bírósággal egyezően maga is úgy ítélte meg, hogy a pervesztesség és pernyertesség aránya közötti különbség nem volt jelentős, ezért nem látta indokát annak, hogy az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését e tekintetben megváltoztassa.

[26] Fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az ítélet fellebbezési kérelemmel nem támadott részét nem érintve, a fellebbezéssel támadott rendelkezései tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[27] A Fővárosi Ítéltábla a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdésére figyelemmel maga is akként határozott, hogy a peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

[28] A felperes a pervesztességéhez igazodóan (hat havi átalánykárterítés + összesen 1.372.340 forint kárterítés) köteles megfizetni az államnak külön felhívásra az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (4) bekezdés szerinti csatlakozó fellebbezési illetéket. Az eredménytelenül fellebbező alperes helyett – az Itv. 5 § (1) bekezdés c) pontjában biztosított személyes illetékmentességére tekintettel – a fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam viseli.

[29] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77.§-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[30] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2022. június 8.

dr. Szőke Mária s.k.	dr. Németh Andrea s.k.	dr. Antal Regina s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró